

Програма за европейски сравнения (ПЕС)

Идеята за европейски сравнения в рамките на осъществявания от 1968 г. Проект за международни сравнения (ПМС) беше одобрена през юни 1979 г. на XXVII пленарна сесия на Конференцията на европейските статистици, когато страните бяха районирани на континентален принцип и 1980 г. беше избрана за базисна година. В началото на 80-те години Евростат и ОИСР организираха съвместната програма за изчисляване и съпоставяне на паритетите на покупателната способност, целяща регулярното и навременно сравнение на БВП на страните - членки на ЕС, и на членуващите в ОИСР държави.

Впоследствие обхватът ѝ беше разширен с държави, нечленуващи в нито една от двете организации, като повечето от страните с централно планирана икономика се присъединиха след 1990 година. Дотогава те отчитаха своето благосъстояние посредством т. нар. Система на материалния продукт (СМП), която имаше значително по-стеснен обхват на наблюдаваните дейности отколкото Системата на националните сметки, използвана от статистическите служби в страните с развита пазарна икономика. СМП изключваше много от услугите, които се третираха като "непроизводствени дейности", а именно: пътнически транспорт, жилищни услуги, здравеопазване, образование, лични услуги, държавна и партийна администрация и отбрана. Ценовата система и структурата на данъците и таксите се различаваха от тези в развитите страни. В резултат на установената практика се поощряваше преувеличаването на различията в качеството на новите продукти. От 1990 г. насам повечето централно- и източноевропейски страни започнаха да променят системата си за отчитане на макроикономическите показатели и поетапно да въвеждат европейската система за сметки, ревизия 1995, основаваща се на ревизираната СНС '93. Процесът беше комплициран поради мащабната смяна на собствеността в тези страни, рязкото изменение на структурата и равнището на цените, промяната в разпределението и отнасянето на ресурсите за потребление и за инвестиции, както и смяната на статистическата отчетна система.

Република България се присъедини към ПЕС през 1993 г. като партньор на останалите страни с икономика в преход и Австрия, играеща ролята на мост при сравняването им с развитите пазарни икономики в Европа.

От 1999 г., като част от политиката на присъединяване към ЕС, страните, кандидатстващи за членство в ЕС, между които и Република България, се включиха пълноправно в работата по ППС под егидата на Евростат. Новата организационна схема сложи край на съществуването на